

Milan Terek
Nguyen Dinh He

MOŽNOSTI VYUŽITIA NIEKTORÝCH NETRADIČNÝCH CHARAKTERISTÍK V ANALÝZE MIEZD¹

Abstract: *The paper deals with an analysis of how to use certain measures of location, based on analysis of outliers. Contaminants, extreme values and outliers are characterised. Trimming mean and M-estimators are described. Then the possibilities of detecting outliers are analysed. Computing of one-step M-Estimator and modified one-step M-Estimator of location is described. Further, the trimmed mean and M-estimators of location are compared. Finally, some non-traditional measures of location in the analysis of salaries are described.*

Keywords: *outliers, trimmed mean, M-Estimator, analysis of salaries.*

JEL: C 13

Úvod

Všimneme si niektoré netradičné charakteristiky polohy – zastrihnutú strednú hodnotu a charakteristiku polohy odhadovanú pomocou M-estimátora. Pri ich formulácii sa berú do úvahy odľahlé údaje. Preto sa problematike chápania a detekcie odľahlých údajov budeme venovať pomerne podrobne.

Najprv si však všimneme dve „tradičné“ charakteristiky polohy – strednú hodnotu μ a medián základného súboru. Tieto charakteristiky majú poskytovať typickú hodnotu premennej, hodnotu, ktorá dobre reprezentuje všetky jej hodnoty.

Niekedy však leží stredná hodnota rozdelenia v niektorom z jeho koncov a poskytuje veľmi skreslený obraz o polohe rozdelenia, resp. o úrovni hodnôt.

Všimneme si najprv najznámejšie výberové charakteristiky polohy – *výberový priemer* \bar{X} a *výberový medián* $X_{1/2}$.

Aj hodnota výberového priemeru môže ležať v niektorom z koncov rozdelenia počtostí. Uvedieme príklad takejto situácie.

¹Článok vznikol s podporou grantovej agentúry VEGA v rámci projektu č.1/0440/10.